

Sprawozdanie rzeczowo – finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2018.

Zgodnie z decyzją Ustawodawcy każda Gmina począwszy od 1 stycznia 2015 roku ma obowiązek zatrudnienia asystenta/asystentów rodziny, którzy w myśl ustawy przez pewien czas wspierać mają rodziny biologiczne przeżywające różnego rodzaju trudności w codziennych sprawach i obowiązkach tak, aby w przyszłości samodzielnie potrafiły one pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Zgodnie z art. 176 pkt.6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy obowiązek sporządzania corocznych sprawozdań rzeczowo – finansowych z ww zakresu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o „wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” od 2012 roku podejmuje oraz realizuje zadania mające na celu kompleksową pomoc rodzinom zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy w przewyciężeniu pojawiających się lub zaistniałych trudności, które uniemożliwiają jej prawidłowe funkcjonowanie.

Tegoroczne sprawozdanie rzeczowo – finansowe, podzielone zostało na trzy części, tj:

1. Wspieranie rodziny biologicznej – funkcja i rola asystenta rodziny,
2. Wspieranie rodziny – instytucjonalna lub rodzinna forma pieczy zastępczej,
3. Poradnictwo specjalistyczne

Poniższe zestawienie ukazuje rodzaj działań i stanowi podsumowanie podejmowanych przez tut. Ośrodek czynności na rzecz rodzin przeżywających różnego rodzaju kryzysy oraz przyczynia się do lepszego i efektywniejszego organizowania pracy w ww. zakresie w przeszłości.

1. Wspieranie rodziny biologicznej – funkcja i rola asystenta rodziny.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy „w” rodzinie, „z” rodziną, i „dla rodziny” (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy „z rodziną”. Asystent rodziny to osoba towarzysząca rodzinie, współobecna i pomagająca w codziennych dylematach, kształtująca umiejętność prawidłowego prowadzenia

gospodarstwa domowego i życia rodzinnego. Jest to osoba zachęcająca i motywująca rodzinę do konstruktywnych zmian w sposobie myślenia czy zachowania, zmian które w zamyśle przyczyniać się mają do przezwyciężenia przez klientów wszelkich trudności, wpłynąć mają na wzrost poczucia bezpieczeństwa i wzajemnego szacunku. Rolą asystenta rodziny jest więc zmiana nastawienia i stosunku rodziny do własnej sprawczości, zwiększenie ich poczucia wpływu na własne życie, podniesienie samooceny. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach od lipca 2012r. zatrudniony jest asystent rodziny, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodzin biologicznych przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, społeczne czy psychologiczne. Do podstawowych zadań asystenta należy świadczenie rodzinie i dziecku wszechstronnej pomocy umożliwiającej jak najlepsze funkcjonowanie, m.in: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, udzielenie pomocy w rozwiązaniu problemów wychowawczych z dziećmi, motywowanie do podejmowania wszelkiej aktywności: zawodowej, udział w zajęciach psychoedukacyjnych, w indywidualnych konsultacjach wychowawczych, do podnoszenia własnych kompetencji poprzez podejmowanie różnego rodzaju kursów, szkoleń itp.

Od stycznia 2015r. liczba rodzin, z którymi asystent może jednocześnie prowadzić współpracę wynosi 15 rodzin. W 2018 roku asystent rodziny prowadził współpracę łącznie z 18 rodzinami. W ciągu minionego roku z 5 rodzinami współpraca asystenta została zakończona, z czego:

- z dwoma rodzinami ze względu na zmianę jej miejsca zamieszkania – przeprowadzkę do innej gminy i powiatu;
- z trzema rodzinami współpraca została zakończona na wniosek asystenta ze względu na brak jakichkolwiek efektów współpracy i brak zaangażowania w poprawę warunków mieszkaniowych i bytowych.

Asystent jest do dyspozycji zainteresowanych w razie potrzeby, w siedzibie tut. Ośrodka.

Obserwuje się, iż liczba rodzin dysfunkcyjnych na terenie Miasta i Gminy Jelcz - Laskowice, przeżywających trudności, wymagających pomocy i wsparcia asystenta rodziny sukcesywnie wzrasta.

W sytuacji, w której wszelka pomoc: asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora okazuje

się niewystarczająca i istnieje obawa o zdrowie lub życie małoletnich, na mocy postanowienia Sądu dzieci kierowane są do instytucjonalnej lub rodzinnej formy opieki zastępczej. Całkowite koszty związane z realizacją zadania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w roku 2018 wynosiły: 238 118,47 zł.

2. Wspieranie rodziny – instytucjonalna lub rodzinna forma pieczy zastępczej

W minionym roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 49 dzieci pochodzących z terenu Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice z czego 4 małoletnich z 2 rodzin skierowanych zostało do pieczy właśnie w 2018r., były to dzieci z rodzin, z którymi pracował asystent, jednak współpraca nie przyniosła pożądanych efektów. Brak chęci do podjęcia przez rodziny jakichkolwiek działań przyczyniających się do odzyskania pełni władzy rodzicielskiej nad małoletnimi, którzy zostali umieszczeni w pieczy zastępczej spowodowała, że asystent zakończył współpracę ze względu na brak efektów. Mimo wysiłków i podjęcia wszelkich możliwych czynności pomocowych nie udało się zmotywować rodzin do podjęcia działań mających na celu powrót dziecka do domu rodzinnego.

Pieczą zastępczą sprawowaną jest w przypadku całkowitej niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Wyróżniamy następujące formy opieki zastępczej: piecza rodzinna (spokrewniona z dzieckiem, niezawodowa, zawodowa), rodzinne domy dziecka oraz piecza instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze).

Na terenie Miasta i Gminy Jelcz – Laskowice w 2018r. funkcjonowało:

- 16 rodzin zastępczych spokrewnionych w dzieckiem, przebywa w nich 23 dzieci;
- 5 rodzin zastępczych niezawodowych, przebywa w nich 6 dzieci;
- 2 rodzina zastępcza zawodowa, przebywa w nich 6 dzieci;
- 1 rodzinne domy dziecka, przebywa w nim 10 dzieci.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej „gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1pkt 1”, w wysokości: 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy. Niestety sytuacje, w których małoletni po jakimś czasie pobytu w pieczy zastępczej powracają do domów rodzinnych zdarzają się bardzo rzadko. Jest to związane z tym, że skierowanie dziecka do pieczy zastępczej stosowane jest w tych najtrudniejszych przypadkach, w których żadna, długotrwała praca różnych instytucji z rodziną biologiczną nie przynosi pożądanych efektów. Zapewnienie dzieciom opieki i

wychowania poza rodziną biologiczną jest więc formą pomocy, która udzielana jest wyjątkowo i jedynie wtedy, gdy rzeczywiście istnieje taka konieczność.

W roku 2018 ponownie zaobserwowano wzrost kosztów związanych z utrzymaniem małoletnich w pieczy zastępczej. W roku 2017 wynosił on 201 368,54zł., natomiast w ubiegłym roku gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w łącznej kwocie: 238 118,47 zł.

Skala problemów jakie występują w środowiskach, zwiększenie się liczby postanowień Sądu oraz powyższe dane wskazują, iż wydatki związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w kolejnych latach nadal będą sukcesywnie wzrastać.

3. Poradnictwo specjalistyczne

Od roku 2014 w tut. Ośrodku oferowana jest bezpłatna, specjalistyczna pomoc poradnicza dla ofiar i sprawców przemocy domowej oraz w miarę możliwości dla innych, zainteresowanych osób. Mieszkańcy Gminy po wcześniejszym umówieniu się na wizytę mieli możliwość skorzystania ze wsparcia specjalisty, który przyjmował zainteresowanych w każdą środę w godzinach otwarcia M-GOPS, a także w razie potrzeby w inne dni.

W 2018 roku z pomocy poradniczej skorzystało łącznie 30 osób (29 kobiet i 1 mężczyzna) z 26 rodzin. Większość osób potrzebowało jednorazowej konsultacji i chwilowego wsparcia specjalisty. Pojawily się także osoby (2), które systematycznie uczestniczyły w spotkaniach, pomagającym im przezwyciężyć kryzysy osobiste i rodzinne.

Problemy, z jakimi klienci przychodzą do specjalisty są bardzo różnorodne i złożone. Najczęściej pojawiającymi się są kolejno:

- agresja oraz przemoc ze strony najbliższych (współmałżonka, partnera życiowego lub dziecka),
- konflikty rodzinne: nieumiejętność porozumienia się z dorastającymi dziećmi, małżonkiem, brak umiejętności konstruktywnego rozwiązania zaistniałych trudności,
- alkoholizm, narkomanizm w rodzinie (członka rodziny lub samego klienta),
- trudności w kontaktach z rówieśnikami, problemy tożsamościowe oraz brak umiejętności dostosowania się do panujących norm społecznych czy zasad panujących w domu i w szkole (w przypadku małoletnich)

Podobnie jak w 2017 r. w minionym roku zaobserwowano, że ze wsparcia specjalisty korzystały nie tylko rodziny znane pracownikom tut. Ośrodka, ale także osoby, które dość dobrze radzą sobie finansowo, dzieci nie sprawiają większych trudności w domu czy w szkole – mimo to w rodzinie pojawiają się trudności wymagające skorzystania z pomocy poradniczej.

Powyższe wskazuje, że Ośrodek Pomocy Społecznej w oczach społeczeństwa, klientów coraz

częściej kojarzy się z instytucją, która poza przyznawaniem pomocy finansowej oferować powinna fachową pomoc specjalistyczną m. in. z zakresu pracy socjalnej i pomocy poradniczej.

Z.P. BURMISTRZA
KIEROWNIK
Miejako-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Leżcu-Laskowicach
mgr Iwona Ekhard